

מדינת ישראל

מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

דוחות כספיים ליום
31 בדצמבר 2023

ירושלים
אב התשפ"ד
ספטמבר

2024

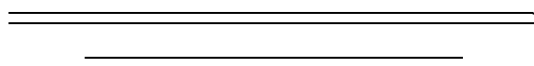

משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2023

תוכן העניינים

עמוד	
3	דוח רואה החשבון המבקר
	דוחות כספיים
4	דוחות על המצב הכספי
5	דוחות על הביצוע הכספי
6	דוחות על השינויים בנכסים נטו
7	דוחות על ביצוע תקציב ההוצאות ועל שינויים בתקציב
8	דוחות על תזרימי המזומנים
9-24	ביאורים לדוחות הכספיים

פאהן קנה ושות'
Grant Thornton Israel

משרד ראשי:
בית פאהן קנה
רחוב המסגר 32
תל אביב, 6721118
ת"ד 31672, מיקוד 6136101

מספר: 7188
תאריך: ל' באב תשפ"ד
3 בספטמבר 2024

טל' 03-7106666

פקס' 03-7106660

www.grantthornton.co.il

דוח רואה החשבון המבקר של

משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

ביקרנו את הדוחות על המצב הכספי של **משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור** (להלן - "המשרד") לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת הדוחות על הביצוע הכספי, הדוחות על השינויים בנכסים נטו והדוחות על תזרימי המזומנים לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים. דוחות כספיים אלה הינם באחריות ההנהלה של המשרד. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשלי"ג-1973. על פי תקנים אלה נדרש מאתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי ההנהלה של המשרד וכך הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את מצבו הכספי של המשרד לימים 31 בדצמבר 2023 ו-2022 ואת תוצאות הביצוע הכספי, השינויים בנכסים נטו ותזרימי המזומנים שלו לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים וזאת בהתאם לתקני חשבונאות ממשלתיים של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ממשלתית.

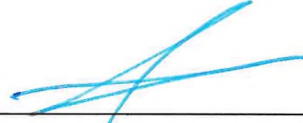

פאהן קנה ושות'
רואי חשבון

משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

דוחות על המצב הכספי

31 בדצמבר		ביאור	
2022	2023		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
			נכסים שוטפים
5,551	1,798		מזומנים
1,680	4,710	3	חייבים ויתרות חובה
6,797	-	4	יתרת חובה בגין התחייבות לחידוש כלי רכב
<u>14,028</u>	<u>6,508</u>		
			נכסים שאינם שוטפים
202,516	199,742	5	רכוש קבוע, נטו
38,644	37,527	6	נכסים בלתי מוחשיים, נטו
<u>241,160</u>	<u>237,269</u>		
<u>255,188</u>	<u>243,777</u>		
			התחייבויות שוטפות
46,512	51,587	7	זכאים ויתרות זכות
			התחייבויות שאינן שוטפות
63,038	70,581	8	התחייבויות בגין זכויות עובדים
		9	התחייבויות תלויות
145,638	121,609		נכסים, נטו
<u>255,188</u>	<u>243,777</u>		

 רמי סלמה
 חשב משרד מבקר המדינה

 ישי קנין
 מנכ"ל משרד מבקר המדינה

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 3 בספטמבר 2024.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים

משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

דוחות על הביצוע הכספי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2022	2023	ביאור	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
			הכנסות
367,628	397,446		הכנסות מתקציב
367,628	397,446		סה"כ הכנסות
			הוצאות
287,397	304,085	10	הוצאות שכר ונלוות
101,063	109,029	11	הוצאות תפעוליות
11,902	12,307	12	הוצאות הנהלה וכלליות
5	1		הוצאות מימון, נטו
400,367	425,422		סה"כ הוצאות
(32,739)	(27,976)	טו2	גרעון לשנה

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים

משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

דוחות על השינויים בנכסים נטו

סה"כ אלפי ש"ח	קרנות הון והשפעה מצטברת אלפי ש"ח	גרעון מצטבר מפעילויות אלפי ש"ח	
167,604	214,355	(46,751)	יתרה ליום 1 בינואר 2022
10,773	10,773	-	קרן הון בגין פנסיה תקציבית
(32,739)	-	(32,739)	גרעון לשנה
145,638	225,128	(79,490)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022
10,744	10,744	-	קרן הון בגין פנסיה תקציבית
(6,797)	(6,797)	-	קרן הון בגין ויתור על הזכות להחזר פקדונות כלי רכב (*)
(27,976)	-	(27,976)	גרעון לשנה
<u>121,609</u>	<u>229,075</u>	<u>(107,466)</u>	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023

(*) ראה גם ביאור 4 להלן.

משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

דוחות על ביצוע תקציב ההוצאות ועל שינויים בתקציב (בלתי מבוקר)

דוח ביצוע ההוצאות לפי תחומי פעולה
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023
(באלפי ש"ח) (בלתי מבוקר)

התחייבויות		ביצוע				פעולה	
אחוז ביצוע (**)	התחייבויות לשנה הבאה (*)	אחוז ביצוע	הפרש ברוטו	ביצוע ברוטו	תקציב על שינויי ברוטו	תיאור	תחום
92%	5,694	80.6%	9,730	40,422	50,152	ניהול ומטה	01
96.3%	4,403	93.7%	10,596	157,700	168,296	ביצוע הביקורת	02
99.8%	279	99.2%	398	50,279	50,677	נציבות תלונות הציבור	03
95.9%	62,482	64.7%	70,781	129,651	200,432	אמרכלות	06
89.3%	50,883	24.6%	59,326	19,394	78,720	חד פעמי	04
0%	-	0%	8,000	-	8,000	רזרבה	05
93.7%	123,741	71.4%	158,831	397,446	556,277	סה"כ	

(*) התחייבויות לשנה הבאה: על פי חוק יסודות התקציב ניתן לבצע התחייבויות לשנה העוקבת על בסיס תקציב מזומן (ללא הרשאה להתחייב). התחייבויות אלו צפויות להתממש במזומן בשנת התקציב 2024.

(**) שיעור ביצוע לאחר התחייבויות לשנה הבאה.

דוח שינויים בתקציב ההוצאות (ברוטו) לפי תחומי פעולה
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023
(באלפי ש"ח) (בלתי מבוקר)

							פעולה	
אחוז ביצוע מתקציב על שינויי ברוטו	אחוז מתקציב מקורי	ביצוע התקציב	תקציב על שינויי	שינויי תקציב	העברת תקציב משנה קודמת	תקציב מקורי	תיאור	תחום
80.6%	98.2%	40,422	50,152	1,305	7,667	41,180	ניהול ומטה	01
93.7%	97.2%	157,700	168,296	(1,225)	7,351	162,170	ביצוע הביקורת	02
99.2%	103.8%	50,279	50,677	(916)	3,173	48,420	נציבות תלונות הציבור	03
64.7%	98.2%	129,651	200,432	781	67,621	132,030	אמרכלות	06
24.6%	112.8%	19,394	78,720	55	61,465	17,200	חד פעמי	04
0%	0%	-	8,000	-	-	8,000	רזרבה	05
71.4%	97.2%	397,446	556,277	-	147,277	409,000	סה"כ	

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים

דוחות על תזרימי המזומנים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
		תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
(32,739)	(27,976)	גרעון לשנה
51,053	45,086	התאמות הדרושות כדי להציג את תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת (נספח א')
<u>18,314</u>	<u>17,110</u>	מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת
		תזרימי מזומנים לפעילות השקעה
97	-	גידול ביתרת חובה בגין התחייבות לחידוש כלי רכב
(5,615)	(11,721)	רכישת רכוש קבוע
(8,642)	(9,142)	רכישת נכסים בלתי מוחשיים
<u>(14,160)</u>	<u>(20,863)</u>	מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
4,154	(3,753)	עליה (ירידה) במזומנים
1,397	5,551	יתרת מזומנים לתחילת השנה
<u>5,551</u>	<u>1,798</u>	יתרת מזומנים לסוף השנה
		נספח א' - התאמות הדרושות להצגת מזומנים מפעילות שוטפת
		הכנסות והוצאות שאינן כרוכות בתזרימי מזומנים:
23,593	24,754	פחת והפחתות
371	4,283	עלייה בהתחייבויות לפידיון ימי מחלה בלתי מנוצלים
3,662	3,260	עלייה בהתחייבויות בשל סיום יחסי עובד מעביד
<u>27,626</u>	<u>32,297</u>	
		שינויים בסעיפי רכוש והתחייבויות שוטפות:
411	(3,030)	ירידה (עליה) בחייבים ויתרות חובה
12,243	5,075	עליה בזכאים שונים ויתרות זכות
10,773	10,744	שינוי בקרן הון פנסיה תקציבית
<u>23,427</u>	<u>12,789</u>	
<u>51,053</u>	<u>45,086</u>	
		נספח ב' - פעולות מהותיות שאינן במזומן
-	6,797	מחיקת יתרת פיקדונות כלי רכב כנגד קרן הון (*)

(*) ראה גם ביאור 4 להלן.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 1 - כללי

א. משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור פועל כיום מתוקף חוק יסוד: מבקר המדינה, אשר נחקק בשנת 1988, וכן מכוח חוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב].

ב. תפקידו של מבקר המדינה הוא לבקר את הרשות המבצעת ואת זרועותיה - לקיים ביקורת על המשק, הנכסים, הכספים, ההתחייבויות והמינהל של המדינה, של משרדי הממשלה, של כל מפעל, מוסד או תאגיד של המדינה, של הרשויות המקומיות ושל גופים אחרים שהועמדו על פי חוק לביקורתו של מבקר המדינה. לבחון את חוקיות הפעולות, טוהר המידות, הניהול התקין, היעילות והחיסכון של הגופים המבוקרים, וכל עניין אחר שיראה בו צורך.

מבקר המדינה הוא גם נציב תלונות הציבור, ובתפקידו זה הוא משמש כתובת לבירור תלונות של מי שנפגעו מפעולתם של גופים ממלכתיים וציבוריים על פי החוק. כדי שמבקר המדינה יוכל למלא את תפקידיו מעניק לו חוק יסוד: מבקר המדינה סמכות נרחבת לקבלת מידע מהגופים המבוקרים. במילוי תפקידיו אחראי מבקר המדינה כלפי הכנסת בלבד, והוא אינו תלוי בממשלה.

מלבד תפקידיו המתוארים לעיל מופקד מבקר המדינה על תחומי הביקורת האלה:

(1) ביקורת על החשבונות של הסיעות והמפלגות בכנסת (לפי חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973) וענייני הכספים של הסיעות והרשימות המשתתפות בבחירות לרשויות המקומיות (לפי חוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות), התשי"ג-1993). בכלל זה נעשית ביקורת על השימוש בכספים המוקצבים למפלגות מהקופה הציבורית בתקופת הבחירות.

(2) ביקורת חשבוניותיהם של מועמדים בבחירות מקדימות (פריימריז) המתקיימות במפלגות.

(3) ביקורת על המידה שבה ממלאים השרים וסגני השרים את הכללים למניעת ניגוד עניינים. בכלל זה על השרים וסגני השרים להגיש למבקר המדינה עם כניסתם לתפקיד, ומדי שנה בשנה, הצהרה על הכנסותיהם, על נכסיהם, על ההון שברשותם, על עיסוקיהם ועל תפקידים אחרים שהם ממלאים.

מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור מבצע את תפקידיו בעזרת עובדי משרדו. הוא עומד בראש המשרד, וכפוף לו מנכ"ל המשרד. היחידות המקצועיות של המשרד נחלקות לשתי זרועות - זרוע ביקורת המדינה וזרוע נציבות תלונות הציבור.

זרוע ביקורת המדינה כוללת חמש חטיבות המופקדות על הביקורת בתחומים השונים של המינהל הציבורי:

- (1) החטיבה לביקורת תחומי כלכלה ותשתיות לאומיות;
- (2) החטיבה לביקורת משרדי ממשלה ומוסדות שלטון;
- (3) החטיבה לביקורת תחומי חברה ורווחה;
- (4) החטיבה לביקורת מערכת הביטחון;
- (5) החטיבה לביקורת השלטון המקומי.

זרוע נציבות תלונות הציבור מופקדת על בירור תלונות הציבור בהתאם לסמכותו של מבקר המדינה כנציב תלונות הציבור. בנציבות תשעה אגפים המופקדים על קבלת התלונות, מיון ובירורן על פי החוק.

נוסף על זרועות הביקורת ונציבות תלונות הציבור כולל המשרד את חטיבת ההון האנושי ואת יחידות המטה ובכללן יחידת הייעוץ המשפטי; אגף התכנון, האסטרטגיה והבקרה; אסטרטגיה ובקרה, אגף לטכנולוגיות דיגיטליות ומידע, אגף הלמידה והפיתוח ארגוני; יחידת הדוברות; אגף החשבות ואגף התמיכה המקצועית.

המשרד הראשי נמצא בקריית הלאום בירושלים, ובו פועלות לשכותיהם של מבקר המדינה והמנכ"ל. כמו כן פועלות במשרד שתי לשכות בתל אביב ובחיפה. נציבות תלונות הציבור מפעילה לשכות אזוריות בלוד, בבאר שבע ובנצרת.

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 1 - כללי (המשך)

ג. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

- המשרד - משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור.
- הממשלה - ממשלת מדינת ישראל.
- אנשי מפתח בהנהלת המשרד - כמשמעותם בתקן חשבונאות ממשלתי מספר 20 (גילוי בדבר צדדים קשורים).
- ישות ממשלתית - כל משרדי הממשלה ויחידות הסמך שלה וכן ישויות סטטוטוריות שאופי פעילותן אינו עסקי ו/ או שאינן פועלות כמשק סגור.
- ישות ממשלתית עסקית - ישות שיש לה כל המאפיינים האלה:
 1. יכולת להתקשר בחוזה בשם עצמה;
 2. הסמכות הכספית והתפעולית לנהל עסקים;
 3. ישות המוכרת סחורות או מספקת שירותים, במהלך עסקיה הרגיל, לישויות אחרות, ברווח או תוך כיסוי מלא של ההוצאות;
 4. ישות שאינה נסמכת על מימון ממשלתי מתמשך כדי להיות עסק חי (למעט רכישת תפוקות בעסקה שאינה מושפעת מיחסים מיוחדים בין הצדדים)
 5. ישות הנשלטת על ידי ישות ממשלתית.
- מטבע הדיווח - המטבע המשמש בהצגת הדוחות הכספיים.
- מדד - מדד המחירים לצרכן המתפרסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- צדדים קשורים - כמשמעותם בתקן חשבונאות ממשלתי מספר 20 (גילוי בדבר צדדים קשורים).
- שווי הוגן - הסכום שבו ניתן להחליף נכס, או לסלק התחייבות, בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון שאינם קשורים, הפועלים בצורה מושכלת. במועד המדידה.

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 1 - כללי (המשך)

ד. השפעת מלחמת חרבות ברזל

ביום 7 באוקטובר 2023 בעקבות מתקפת פתע על ישראל והמצב הביטחוני, הכריזה ממשלת ישראל על מלחמת "חרבות ברזל" אשר עדיין נמשכת בימים אלו.

למלחמת "חרבות ברזל", השפעות ישירות ועקיפות על תקציב המשרד ועל פעילותו. משרד מבקר המדינה התאים את תוכנית עבודתו ואת תקציבו והפנה את מיקודו לעיסוקי הליבה בביקורת המדינה ובבירור תלונות הציבור.

להלן פירוט ההשפעות העיקריות על פעילות המשרד:

א) בשל המיקוד בעיסוקי הליבה ומדיניות המבקר ונציב תלונות הציבור פעל המשרד לריסון ההוצאה התקציבית בתחומים השוטפים תוך חיזוק מאמצי הביקורת ובירור התלונות. ריסון תקציבי זה התבטא בקיצוץ הנומינלי והריאלי של ההוצאות החד-פעמיות בנושאי בינוי, תשתית ומערכות מידע, בצמצום פעילויות ורווחה ובהתייעלות בהוצאות התחזוקה והתפעול.

ב) בד בבד עם ריסון ההוצאה התקציבית חיזק המשרד את עולמות הביקורת ובירור התלונות באמצעות השלמת איוש התקן בכוח אדם רלוונטי, הגעת המבקר וצוותי הביקורת לשטח ביישובים המפונים ובמלונות, תגבור התמיכה המקצועית בכלים וביכולות של כריית מידע, ניתוח נתונים ושיתוף הציבור, הרחבת שעות הפעילות של מוקדי קבלת תלונות מהציבור ואף הרחבת אופן קבלת התלונות.

ג) בעקבות המלחמה, תגבר המשרד את היבטי אבטחת המידע וההגנה בסייבר ואת היבטי האבטחה והביטחון, וכך השקיע בתשתיות המחשוב אשר יסייעו לו בביצוע הביקורת על הגופים המבוקרים השונים.

ד) המשרד תגבר את תמיכתו בעובדיו המשרתים במילואים, בעובדות ועובדים שבני או בנות זוגן משרתים במילואים או בכוחות הביטחון ובתמיכה בכלל העובדים בהיבטי החוסן.

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

(1) הצהרה לגבי יישום תקני חשבונאות ממשלתיים ובסיס הצגת הדוחות הכספיים

הדוחות הכספיים של המשרד נערכו בהתאם לתקני חשבונאות ממשלתיים שפרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ממשלתית. תקנים אלה מבוססים בעיקר על תקני חשבונאות בין-לאומיים למגזר הציבורי (IPSAS) שמפרסמת הוועדה הבין-לאומית לתקני חשבונאות למגזר הציבורי (IPSASB) של הפדרציה הבינלאומית של רואי החשבון (IFAC), והם הותאמו לסוגיות המיוחדות העולות מיישום מערך הדיווח הכספי בממשלת ישראל.

תקן חשבונאות ממשלתי מספר 1 – "הצגת דוחות כספיים" (להלן – "התקן"), קובע את כללי ההצגה של דוחות כספיים על בסיס מצטבר של ישויות ממשלתיות.

התקן קובע כללים מנחים להצגת דוחות כספיים, ומפרט הנחיות לגבי מבנה ודרישות מינימאליות לתוכן הדוחות הכספיים הערוכים על בסיס מצטבר.

כמו כן, קובע התקן, בין היתר, כי מערכת מלאה של דוחות כספיים הערוכים על בסיס מצטבר כולל את הרכיבים הבאים, דוח על המצב הכספי, דוח על הביצוע הכספי, דוח על השינויים בנכסים נטו, דוח על תזרימי המזומנים וכן מדיניות חשבונאית וביאורים לדוחות הכספיים.

התקן קובע בנוסף, כי יש לתת גילוי למידע השוואתי המתייחס לתקופה הקודמת, לכל מידע מספרי בדוחות הכספיים, למעט בדוחות כספיים לתקופת הדיווח בה יושם תקן זה לראשונה אלא אם כן, תקן חשבונאות ממשלתי דורש או מתיר אחרת.

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

א. בסיס עריכת הדוחות הכספיים (המשך)

(2) בסיס הדיווח

בשנת 2014 החל המשרד לדווח על בסיס חשבונאות מצטברת. תקן חשבונאות ממשלתי מס' 1 בדבר הצגת דוחות כספיים קובע את כללי ההצגה של הדוחות הכספיים על בסיס מצטבר של ישויות ממשלתיות. התקן קובע כללים מנחים להצגת הדוחות, ומפרט את הדרישות לגבי המבנה שלהם ותוכנם.

(3) שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעת הכנתם של הדוחות הכספיים, עריכתם והצגתם על פי כללי החשבונאות המקובלים נדרשת הנהלת המשרד לבצע אומדנים ולהניח הנחות המשפיעות על הנתונים המוצגים בדוחות ובביאורים הנלווים אליהם. מעצם טיבם של אומדנים והנחות, התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מאומדנים אלה. בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים נדרשת הנהלת המשרד להניח הנחות אשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי-ודאות. בשיקול הדעת שהיא מפעילה בקביעת האומדנים מתבססת ההנהלה על ניסיון העבר, על עובדות שונות, על גורמים חיזוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. ההנחות שבבסיס אומדנים אלה נסקרות באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

אומדנים קריטיים

להלן מידע בדבר אומדנים קריטיים שנעשו תוך יישום המדיניות החשבונאית - אומדנים ששינוי מהותי בהם עשוי לשנות את ערכם של נכסים והתחייבויות המוצגים בדוחות הכספיים:

- **התחייבויות בגין זכויות עובדים** - התחייבויות אלה מבוססות על נתונים רבים, וחישובן כרוך בקביעת הנחות שונות. לפרטים נוספים ראו ביאור 8 להלן.
- **התחייבויות תלויות והפרשה לתביעות משפטיות** - סיכויי הצלחתן של תביעות משפטיות שהוגשו נגד משרד מבקר המדינה - שעל פיהן נאמד הסכום שיש לכלול כהפרשה בדוחות הכספיים, אם בכלל - הוערכו בעיקר בהסתמך על חוות דעת היועצים המשפטיים של המשרד.
- הערכות אלה מתבססות על מיטב שיפוטם המקצועי של היועצים, בהתחשב בשלב שבו מצויים ההליכים, וכן על הניסיון שנצבר בנושאים השונים. תוצאות התביעות בפועל עלולות להיות שונות מהערכות אלה.
- **אורך חיים שימושיים של רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים עם אורך חיים מוגדר** - כאמור בביאור 2 ח' ו- 2ט' להלן, הנהלת המשרד בוחנת בכל תקופת דיווח שנתית את אומדן אורך החיים השימושיים של פריטי רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים עם אורך חיים מוגדר. שינויים בהערכות הנהלת המשרד עשויים להשפיע מהותית על הערכים בספרים של פריטי רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים ועל הוצאות הפחת/הפחתה הנזקפות לעודף/גרעון לתקופה.

(4) תקופת המחזור התפעולי

תקופת המחזור התפעולי של המשרד הינו שנה. לפיכך, הנכסים השוטפים וההתחייבויות השוטפות כוללים פריטים המיועדים והצפויים להתממש בתקופת המחזור התפעולי העוקבת.

עיקרי המדיניות החשבונאית, המתוארים להלן, יושמו באופן עקבי לכל התקופות המוצגות, אלא אם כן צוין אחרת.

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. מטבע הפעילות ומטבע חוץ

(1) מטבע הפעילות

הדוחות הכספיים ערוכים בש"ח, שהוא מטבע הפעילות העיקרי של המשרד, ומעוגלים ל- 1,000 ש"ח הקרוב. השקל הוא המטבע המשקף באופן הטוב ביותר את הסביבה הכלכלית שבה פועל המשרד על כל יחידותיו.

(2) עסקאות במטבע חוץ

עסקאות במטבע חוץ מתורגמות לש"ח לפי שער החליפין שבתוקף בתאריכי העסקאות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ במועד הדיווח מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום. הפרשי שער בגין הפריטים הכספיים הם ההפרש שבין העלות המופחתת במטבע הפעילות לתחילת השנה, כשהיא מתואמת לריבית האפקטיבית ולתשלומים במשך השנה, לבין העלות המופחתת במטבע חוץ המתורגמת לפי שער החליפין לסוף השנה. נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבעות חוץ ונמדדים לפי שווי הווגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום שבו נקבע השווי ההוגן. הפרשי שער הנובעים מתרגום למטבע הפעילות של מכשירים פיננסיים הוניים לא כספיים המסווגים כזמינים למכירה, התחייבויות פיננסיות המוגדרות כהשקעות בפעילות חוץ, הלוואות לפעילות חוץ שהן חלק מההשקעה נטו בפעילות החוץ, או גידורי תזרים מזומנים - כל אלה מוכרים בדוח על הביצוע הכספי. פריטים לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים לפי עלות היסטורית מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף במועד העסקה.

(3) פריטים בדבר מדד המחירים לצרכן ושערי מטבע חוץ

להלן נתונים על מדדי המחירים לצרכן, שערי החליפין של מטבעות עיקריים ושערי השינוי בשנות הדיווח:

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
		מדד המחירים לצרכן (בנקודות) -
108.02	111.63	בסיס ממוצע 2018
3.519	3.627	דולר של ארה"ב (בש"ח ל-1 דולר)
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
%	%	
5.28	3.34	מדד המחירים לצרכן
13.15	3.07	דולר של ארה"ב

ג. הצמדה

נכסים והתחייבויות הצמודים למדד המחירים לצרכן נכללו לפי המדד המתאים לגבי כל נכס או התחייבות.

ד. מזומנים ושווי מזומנים

מזומנים כוללים יתרות מזומנים הניתנים לשימוש מיידי ופיקדונות לפי דרישה. כשווי מזומנים נחשבות השקעות לזמן קצר בעלות נזילות גבוהה, הניתנות בקלות להמרה לסכומים ידועים של מזומנים והחשופות לסיכון לא משמעותי של שינויים בערךן. בשווי מזומנים נכללים, בין היתר, פיקדונות לזמן קצר שהופקדו בבנק ישראל או בבנקים מסחריים בישראל ושהתקופה עד מועד מימושם, בעת ההשקעה המקורית בהם, לא עלתה על שלושה חודשים.

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ה. הפרשות

המשרד מכיר בהפרשות בדוחות הכספיים כאשר יש לו מחויבות קיימת (משפטית או משתמעת) בשל אירועי העבר, וצפוי שיידרש תזרים שלילי של משאבים המגלמים הטבות כלכליות כדי לסלקה, וניתן לערוך אומדן מהימן של סכום המחויבות. הסכום המוכר כהפרשה הוא האומדן הטוב ביותר של הוצאה הנדרשת לסילוק המחויבות הקיימת במועד הדיווח. אם ההשפעה של ערך הזמן מהותית, סכום ההפרשה יימדד לפי הערך הנוכחי של ההוצאות הנדרשות לסילוק המחויבות.

ו. הפרשה לחובות מסופקים

ההפרשה לחובות מסופקים מחושבת באופן ספציפי בגין חובות מזוהים אשר לדעת הנהלת המשרד גבייתם מוטלת בספק, ובעיקר חובות שחלפו שישה חודשים מהמועד שנקבע לפירעונם.

ז. תביעות משפטיות

הפרשה בגין תביעות מוכרת כאשר מתקיימים התנאים הבאים במצטבר: למשרד קיימת מחויבות משפטית בהווה או מחויבות משתמעת כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, יותר סביר מאשר לא (more likely than not) כי המשרד יידרש למשאביו הכלכליים לסילוק המחויבות וניתן לאמוד את המחויבות באופן מהימן.

ח. רכוש קבוע

הכרה ומדידה

פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי הפחת שנצבר וההפסדים מירידת הערך. העלות כוללת הוצאות הניתנות לייחוס ישיר לרכישת הנכס או להקמתו לשם הבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים להפעלתו בהתאם לייעודו. כאשר נכס מתקבל ללא עלות או בעלות סמלית, עלותו היא שוויו ההוגן במועד קבלתו. פריטי רכוש קבוע מסוימים שלא היו נתונים זמינים על עלותם נכללו במועד ההכרה לראשונה בדוחות הכספיים בהתאם לאומדן שוויים ההוגן, כמפורט להלן. כאשר לחלקי רכוש קבוע משמעותיים (לרבות עלויות משמעותיות של בדיקות תקופתיות) יש אורך חיים שונה, הם מטופלים כפריטים נפרדים של הרכוש הקבוע.

עלויות עוקבות

עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע מוכרת כחלק מהערך בספרים של אותו פריט, אם צפוי כי התועלת הכלכלית העתידית מהפריט או פוטנציאל השירות הגלום בו יזרמו פנימה, וכי עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. החלק בספרים של החלק שהוחלף נגרע. עלויות תחזוקה שוטפות נזקפות לדוח על הביצוע הכספי עם התהוותן.

פחת

פחת נזקף לדוח על הביצוע הכספי, בעיקר לפי שיטת הקו הישר על פי אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע.

אומדן אורך החיים השימושי לתקופה השוטפת ולתקופת ההשוואה הוא כדלקמן:

מבנים	- 10-25 שנים ויותר (*)
ריהוט וציוד משרדי	- 7-15 שנים
חומרה ומערכות מחשוב	- 3 שנים
נכסי אבטחה	- 7-15 שנים
אחר	- שיעור הפחת יקבע בהתאם לאופי הנכס

(*) במסגרת סעיף המבנים נכללים פריטים מסויימים אשר תקופת הפחתתם קצרה יותר כגון יחידות מיזוג אוויר.

האומדנים בדבר שיטת הפחת, אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש בכל שנת דיווח. שיפורים במושכר מופחתים בהתאם למשך תקופת השכירות, שאינה עולה על משך חייו השימושי המשוער של הנכס.

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ט. נכסים בלתי מוחשיים

נכס בלתי מוחשי הינו נכס לא כספי, הניתן לזיהוי וחסר מהות פיזית. נכס בלתי מוחשי ניתן לזיהוי אם הוא ניתן להפרדה או שנובע מהסדרים מחייבים (לרבות זכויות חוזיות או זכויות משפטיות אחרות), וזאת מבלי להתחשב אם זכויות אלה ניתנות להעברה או ניתנות להפרדה מהישות או מזכויות וממחויבויות אחרות.

הכרה לראשונה

נכס בלתי מוחשי שנרכש על ידי המשרד, מוכר לראשונה לפי עלות, לרבות עלויות שניתן ליחסן במישרין להכנת הנכס הבלתי מוחשי לשימוש המיועד. יציאה בגין פריט בלתי מוחשי שהוכרה לראשונה כהוצאה, אינה מוכרת כחלק מהעלות של נכס בלתי מוחשי במועד מאוחר יותר.

פיתוח

פעילויות פיתוח קשורות בתכנית לייצור מוצרים או תהליכים חדשים או לשיפור משמעותי של מוצרים או תהליכים קיימים. עלויות בגין פעילויות פיתוח מוכרות כנכס בלתי מוחשי אם ורק אם:

- ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח;
- המוצר או התהליך ישימים מבחינה טכנית;
- צפויה הטבה כלכלית עתידית או פוטנציאל שירות עתידי מהמוצר (המשרד יכול להוכיח קיומו של שוק לתוצר של הנכס הבלתי מוחשי, לנכס הבלתי מוחשי עצמו או אם ייעשה בנכס שימוש פנימי, לתועלת הנובעת מהנכס הבלתי מוחשי) ובנוסף, למשרד כוונה, יכולת ומקורות מספיקים על מנת להשלים את הפיתוח ולהשתמש בנכס או למכרו.

עלויות שהוכרו כנכס בלתי מוחשי בגין פעילויות הפיתוח כוללות את עלות החומרים, שכר עבודה ישיר, הוצאות תקורה שניתן ליחסן ישירות להכנת הנכס לשימוש המיועד. עלויות אחרות בגין פעילויות פיתוח נזקפות לדוח על הביצוע הכספי עם התהוותן.

מדידה עוקבת

נכס בלתי מוחשי מוצג לפי עלות בניכוי כל הפחתה שנצברה ובניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו. עלויות עוקבות מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בנכס בגינו הן הוצאו, בעוד יתר העלויות נזקפות לדוח על הביצוע הכספי עם התהוותן.

הפחתה

סכום בר פחת של נכס בלתי מוחשי בעל אורך חיים שימושיים מוגדר מוקצה באופן שיטתי על פני אורך חייו השימושיים לפי שיטת הקו הישר. הוצאות ההפחתה מוכרות כהוצאות בדוח על הביצוע הכספי, אלא אם הן נכללות בערך בספרים של נכס אחר. מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר אינם מופחתים באופן שיטתי, אלא נבחנים לפחות אחת לשנה לירידת ערך. נכסים בלתי מוחשיים אשר נוצרים במשרד אינם מופחתים באופן שיטתי כל עוד הם אינם זמינים לשימוש. לפיכך, נכסים בלתי מוחשיים אלו, כגון עלויות פיתוח, נבחנים לירידת ערך לפחות אחת לשנה, עד למועד בו הופכים להיות זמינים לשימוש.

אומדן אורך החיים השימושיים לתקופה השוטפת ולתקופת ההשוואה הינו כדלקמן:

תוכנה ופרויקטי מחשוב - בעיקר 3 ו-10 שנים

האומדנים בדבר שיטת הפחתה, אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש בכל שנת דיווח. שינויים, ככל שישנם, מטופלים כשינוי אומדן חשבונאי.

המשרד בחר בשיטת הפחתה הלינארית (קו ישר).

עלויות תוכנה ועלויות פיתוח אתר אינטרנט

עלויות תוכנה נרשמות בכפוף להוראת תכ"ם 2.2.20 בדבר "רישום עלויות תוכנה", ועלויות פיתוח אתר אינטרנט נרשמות בכפוף להוראת תכ"ם 2.2.21 בדבר "רישום עלויות פיתוח אתר אינטרנט".

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י. הכרה בהכנסות מעסקאות חליפין

1. הכנסות משירותים נכללות בעת ביצוע השירות, ובתנאי שמתקיימים כל התנאים האלה:
 - א. סכום ההכנסות ניתן למדידה באופן מהימן.
 - ב. צפוי שהטבות כלכליות הקשורות לעסקה יזרמו למשרד.
 - ג. העלויות שהתהוו או שיתהוו בגין העסקה ניתנות למדידה באופן מהימן.
2. ההכנסה נמדדת לפי שווייה ההוגן של התמורה שהתקבלה או התמורה שהמשרד זכאי לקבלה.

יא. הכרה בהכנסות מעסקאות שאינן חליפין

1. עסקאות שאינן חליפין הן עסקאות שאינן כוללות חליפין של ערכים, השווים בקירוב זה לזה, בין הצדדים לעסקה.
2. הכנסות מעסקאות שאינן חליפין כוללות:
 - א. הכנסות מעסקאות שאינן חליפין, שאינן נובעות ממיסים ואגרות.
3. הכנסות מעסקאות שאינן חליפין נמדדות לפי סכום השווה לנכס שהוכר בגין אותה עסקה, בניכוי כל התחייבות שהוכרה.

יב. הטבות לעובדים

1. (1) התחייבויות בגין הטבות לעובדים לזמן קצר:

הטבות לעובדים לזמן קצר כוללות משכורות, ימי חופשה, מחלה, הבראה והפקדות לביטוח לאומי ומוכרות כהוצאות עם מתן השירותים. כאשר למשרד קמה מחויבות משפטית או משתמעת, שניתנת לאמידה מהימנה, למתן מענקים לעובדים, המשרד מכיר בהתחייבות זו במועד בה קמה המחויבות.
2. (2) התחייבויות בגין סיום יחסי עובד מעביד, נטו: בגין כל התחייבויות המשרד בגין סיום יחסי עובד מעביד נרשמות התחייבויות מתאימות על פי הוראות התקשייר והנחיות החשב הכללי.

יג. התחייבויות בגין פנסיה תקציבית וצוברת והתחייבויות בגין סיום יחסי עבודה

התחייבויות בשל סיום יחסי עבודה לגבי עובדים שאינם נכללים בפנסיה תקציבית מחושבות בהתאם לתנאי העסקה שלהם. התחייבות המשרד בגין פנסיה תקציבית מכוסה ע"י מנהלת הגמלאות שבמשרד האוצר. עפ"י הוראת החשב הכללי, החל משנת 2012, חישוב העלות השנתית של ההטבה הרעיונית בגין עובדים הזכאים לפנסיה תקציבית בדוחות המשרד נקבע כ- 20.83% מעלות השכר הפנסיוני.

יד. מידע תקציבי

המשרד מכין ומפרסם את תקציבו הכספי כמסמך ציבורי, או בדרך אחרת המאפשרת נגישות ציבורית. התקציב משקף את המאפיינים הכספיים של תוכניות המשרד לתקופה הקרובה, מהווה כלי מפתח לניהול ובקרה כספיים, וכן את הרכיב המרכזי של התהליך המספק למשרד מבט כללי על ההיקפים הכספיים של הפעילות.

המידע התקציבי הנדרש בדוחות הכספיים כולל השוואה בין הסכומים בפועל לבין הסכומים בתקציב המקורי והסופי. השוואה זו, תבצע על בסיס חשבונאות הזחה לבסיס שאומץ בתקציב, אף אם בסיס זה שונה מהבסיס שאומץ בדוחות הכספיים.

משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

טו. גירעון או עודף חשבונאי

גירעון או עודף חשבונאי מבטא את ההפרש בין סך הוצאות המשרד לבין הכנסותיו על בסיס מצטבר. יתרה זו אמורה לשקף, על פי כללי החשבונאות המקובלים, את תוצאות הפעילות הכספית המצטברת של המשרד לשנה מסוימת. בשונה מבסיס מזומן, שבו מועד ההכרה בהכנסות ובהוצאות הוא בעת התקבול או התשלום הכספי, בבסיס מצטבר ההכרה תתרחש במועד התהוות ההוצאה או ההכנסה. בהתאם לכללי החשבונאות יוכרו הוצאות או הכנסות אף שאינן בהכרח בגין תקבול או תשלום כספי, דוגמת הוצאות פחת והפרשות לסיוס יחסי עבודה. במקביל להתנהלות החשבונאית, המשרד מנהל מערך תקציבי על בסיס מזומן ואינו חורג ממגבלותיו.

ביאור 3 - חייבים ויתרות חובה

31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
718	1,558	הלוואות ומקדמות לעובדים (*)
(95)	(95)	הפרשה לחובות מסופקים
1,015	3,205	הוצאות מראש
42	42	מקדמות לספקים
<u>1,680</u>	<u>4,710</u>	

(*) הגידול ביתרה ליום 31 בדצמבר 2023 נובע מגידול בחו"ז תגמולי מילואים.

ביאור 4 - יתרת חובה בגין התחייבות לחידוש כלי רכב

31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
<u>6,797</u>	<u>-</u>	פקדונות כלי רכב

כלי הרכב שהיו בעבר ברשות המשרד נרכשו על ידי מינהל הרכב הממשלתי. יתרת הפיקדונות ליום 31 בדצמבר 2022 יצגה את השווי ההוגן של כלי רכב חדשים אילו היו נרכשים במקום כלי הרכב שבהם השתמש המשרד.

נכון ליום 31 בדצמבר 2022 כל כלי הרכב הוחזרו לרשות מינהל הרכב הממשלתי. יתרת הפקדון היוותה את זכאותו של המשרד לקבלת החזר בגין השווי ההוגן של הרכבים שהוחזרו. בשנת 2023 המשרד וויתר על זכאותו לקבלת החזר עבור אוצר המדינה לצורך מימון הוצאות מלחמת חרבות ברזל, וזקף את יתרת הפיקדון בסך של 6,797 אלפי ש"ח לדוח על השינויים בנכסים נטו לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023.

משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 5 - רכוש קבוע, נטו

ההרכב:

קרקע ומבנים (1)	חומרה ומערכות מחשוב	ריהוט וציוד משרדי (2)	נכסי אבטחה (3)	סה"כ אלפי ש"ח	
עלות					
295,939 (*)	30,291	12,810	9,636	348,676	ליום 1 בינואר 2023
6,292	3,862	782	785	11,721	תוספות לשנה
-	(625)	(20)	-	(645)	גריעות לשנה
302,231	33,528	13,572	10,421	359,752	ליום 31 בדצמבר 2023
פחת שנצבר					
103,125	24,176	9,946	8,913	146,160	ליום 1 בינואר 2023
9,362	4,410	502	221	14,495	פחת לשנה
-	(625)	(20)	-	(645)	גריעות לשנה
112,487	27,961	10,428	9,134	160,010	ליום 31 בדצמבר 2023
עלות מופחתת					
189,744	5,567	3,144	1,287	199,742	ליום 31 בדצמבר 2023
עלות					
295,329 (*)	25,866	12,699	9,171	343,065	ליום 1 בינואר 2022
610	4,429	111	465	5,615	תוספות לשנה
-	(4)	-	-	(4)	גריעות לשנה
295,939	30,291	12,810	9,636	348,676	ליום 31 בדצמבר 2022
פחת שנצבר					
93,783	20,399	9,138	8,164	131,484	ליום 1 בינואר 2022
9,342	3,781	808	749	14,680	פחת לשנה
-	(4)	-	-	(4)	גריעות לשנה
103,125	24,176	9,946	8,913	146,160	ליום 31 בדצמבר 2022
עלות מופחתת					
192,814	6,115	2,864	723	202,516	ליום 31 בדצמבר 2022
שיעורי הפחת:					
10%-0% (*)	33%	7%-15%	7%-15%		

(*) עלות מרכיב הקרקע עומדת על סך של כ- 62,320 אלפי ש"ח.

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 5 - רכוש קבוע (המשך)

ההרכב (המשך):

(1) קרקע ומבנים

המבנה בירושלים: בשנת 2015 הסתיימה בניית משרד מבקר המדינה בקריית הלאום ופעילות המשרד בירושלים הועברה למבנה החדש באותה השנה. המבנה נרשם על בסיס העלויות שהצטברו בפועל למועד סיום הבנייה. עלות הקרקע הסתכמה ב-23,891 אלפי ש"ח ועלות המבנה - ב-135,225 אלפי ש"ח.

המבנה בתל אביב: המבנה בתל אביב נרכש על ידי היזם בדרך של "עסקת קומבינציה", במסגרת מכרז שפרסם מינהל מקרקעי ישראל לבניית בניין משרדים. היזם נשא בעלויות הבנייה והפיתוח בתמורה למגרש שמסר לו המינהל. 9 מ-22 הקומות שבנה היזם הועברו לידי המינהל, והוא מסר אותן לניהולו של משרד מבקר המדינה. המבנה נרשם על פי שווי הוגן נכון ליום 1 ביוני 2004. השווי הוגן הוערך ב-102,686 אלפי ש"ח. שליש מעלות המבנה יוחס לקרקע.

המבנה בחיפה: המבנה נבנה בשנת 1930 ועבר תהליך שימור על ידי המשרד. העלות בסך 4.2 מיליון ש"ח ששילם המשרד על פי הערכת שווי הנכס טרם השימור, יוחסה לקרקע. עלויות השימור והשיפוץ, שהסתכמו בכ-26,395 אלפי ש"ח, יוחסו למבנה.

עלויות נוספות שנוספו בשנים האחרונות משקפות שיפורים ושיפוצים במבנים.

נכון ליום 31 בדצמבר 2023 קרקע ומבנים כוללים נכסי בינוי בהקמה בעלות כוללת של כ-608 אלפי ש"ח (וליום 31 בדצמבר 2022 כ-909 אלפי ש"ח).

(2) **ריהוט וציוד משרדי:** כוללים גם את עלויות הספרייה המקצועית.

(3) **נכסי אבטחה:** כוללים בין היתר ציוד אבטחה לכספות, שיפורי אבטחה למערכת הדלתות וציוד עזרה ראשונה.

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 6 - נכסים בלתי מוחשיים, נטו

הרכב:

סה"כ אלפי ש"ח	נכסים בפיתוח (2) אלפי ש"ח	תוכנה ופרויקטי מחשוב (1) אלפי ש"ח	
87,359	3,905	83,454	עלות
9,142	2,149	6,993	ליום 1 בינואר 2023
-	(5,162)	5,162	תוספות במהלך השנה
96,501	892	95,609	מיונים מנכסים בפיתוח
			ליום 31 בדצמבר 2023
48,715	-	48,715	פחת שנצבר
10,259	-	10,259	ליום 1 בינואר 2023
58,974	-	58,974	פחת השנה
			ליום 31 בדצמבר 2023
37,527	892	36,635	עלות מופחתת
			ליום 31 בדצמבר 2023
78,717	2,467	76,250	עלות
8,642	1,537	7,105	ליום 1 בינואר 2022
-	(99)	99	תוספות במהלך השנה
87,359	3,905	83,454	מיונים מנכסים בפיתוח
			ליום 31 בדצמבר 2022
39,802	-	39,802	פחת שנצבר
8,913	-	8,913	ליום 1 בינואר 2022
48,715	-	48,715	פחת השנה
			ליום 31 בדצמבר 2022
38,644	3,905	34,739	עלות מופחתת
			ליום 31 בדצמבר 2022

בעיקר 10% או 33%.

שיעורי הפחת:

(1) פרויקטי מחשוב כוללים:

מערכת לניהול מסמכי ביקורת, מערכת בנושא מימון מפלגות, מערכת לניהול תלונות הציבור (מנת"ה), מערכת מינהל - ERP, אתר אינטרנט, מערכת מעקב אחר ליקויים ופרסום ליקויים, פורטל ארגוני, שדרוג רשתות תקשורת ומערכות מידע, ספרייה דיגיטלית, פורטל ספקים, מערך התאוששות, מערכת לסינכרון ניידים וגישה אלחוטית, מערכת גיוס אלקטרוני חיצוני, מערכת ניהול מטלות ביקורת, מערכת נת"ע, מערכת הערכת ביצועים, מערכת תנופ"ה ומערכות כלל משרדיות.

משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 6 - נכסים בלתי מוחשיים, נטו (המשך)

ההרכב (המשך):

(2) נכסים בפיתוח כוללים:

- א. יתרה ליום 1 בינואר 2023: מערכת ניהול מטלות ביקורת, שדרוג פורטל ארגוני, מערכת תוכניות עבודה, מערכת BI לרכש כספים וכוח אדם, שדרוג מודול בנקים במערכת מימון מפלגות, מערכת SAP - שיפור תהליכי רכש ושדרוג תשתיות דוקומנטום.
- ב. תוספות במהלך השנה: תוספות למערכת לניהול תלונות הציבור (מנת"ה), שדרוג באתר אינטרנט, מערכת דולב, שדרוג פורטל ארגוני, מערכת תוכניות עבודה ומערכת BI לרכש כספים וכוח אדם, מערכת SAP - שיפור תהליכי רכש מערכת לניהול מסמכי ביקורת ומערכת טפסים דיגיטליים.
- ג. נכסים שהועברו מפיתוח: מערכת ניהול מטלות ביקורת, שדרוג אתר אינטרנט, מערכת BI לרכש כספים וכוח אדם, מערכת SAP - שיפור תהליכי רכש, מערכת תוכניות עבודה, שדרוג פורטל ארגוני, שדרוג תשתיות דוקומנטום ומערכת לניהול תלונות הציבור (מנת"ה).

ביאור 7 - זכאים ויתרות זכות

31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
28,717	31,264	הפרשה לחופשה (1)
8,597	10,885	הוצאות לשלם (2) (3)
2,894	6,048	ספקים וזכאים בארץ
5,906	3,126	משרד האוצר- חשב כללי
398	264	זכאים אחרים
<u>46,512</u>	<u>51,587</u>	

(1) הפרשה לפדיון יתרת ימי חופשה בוצעה בגין כל עובדי המשרד בעלי יתרת ימי חופשה, כמכפלה של ערך יום חופשה ומספר ימי החופשה, עד תקרה של 55 ימים לעובד המועסק חמישה ימים בשבוע או 65 ימים לעובד המועסק שישה ימים בשבוע (מספרי ימים מרביים שזכאי להם עובד בפרישה בהתאם להוראת התקשי"ר).

אשר לעובדים שקיבלו אישור לצבירת ימי חופשה מעל התקרה, החישוב נעשה לפי יתרת ימי החופשה עד תקרה של 140 יום.

בשנת 2023 עקב מלחמת "חרבות ברזל" ומצב החירום אשר בניסבותיו בוטלו חופשות שתוכננו מראש ואי יכולת של ניצול ימי החופשה, החיל מבקר המדינה במשרד את החלטת נציבות שירות המדינה להקפיא את מגבלות ניצול וצבירת ימי חופשה במעבר בין שנת 2023 לשנת 2024, ולאפשר באופן חריג צבירת ימים מעבר למכסה השנתית המאושרת.

נוסף על האמור לעיל, העובדים זכאים לצבירת ימי חופשה בגין שעות נוספות כדלקמן: **חופשה בשעות נוספות - מאגר מוגבל:** ימי החופשה תמורת עבודה בשעות נוספות נרשמו בחשבון חופשת העובד בנפרד ועומדים לרשותו לשימוש כימי חופשה או כפדיון חופשה בסיום שירותו. על ימים אלה חלה הגבלת צבירה: לא יותר מ-30 ימים עבור כל תקופת השירות.

חופשה בשעות נוספות - מאגר חורג: יתרה של שעות נוספות שהומרו לחופשה בטרם נקבעה התקרה המרבית לצבירת שעות נוספות שהומרו לחופשה (במאגר חורג המעיד על יתרת חופשה של יותר מ-30 ימים לא ניתן לצבור ימים נוספים על היתרה הרשומה, אלא רק לנצל ימים או להמתין לפדיונם בצאת העובד לגמלאות או בעת אירוע מזכה). ניצול ימים מהמאגר החורג אפשרי רק בתנאי שהעובד לא צבר ימים במאגר המוגבל ל-30 ימים.

(2) הסעיף הוצאות לשלם ליום 31 בדצמבר 2023 כולל הוצאות בגין אחזקת ואחריות תוכנה, שמירה, ניקיון ומשפטיים בסך של 5,628 אלפי ש"ח, 2,250 אלפי ש"ח, 940 אלפי ש"ח ו-300 אלפי ש"ח, בהתאמה. נכון ליום 31 בדצמבר 2022 הסעיף כלל הוצאה בסך 4,845 אלפי ש"ח בגין אחזקת יישומים ואחריות תוכנה.

(3) בגין משפטיים ראה גם ביאור 9 להלן.

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 8 - התחייבויות בגין זכויות עובדים

הרכב:

31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
26,108	29,368	התחייבויות לפיצויי פיטורין (1)
36,930	41,213	התחייבויות לפדיון ימי מחלה בלתי מנוצלים (2)
<u>63,038</u>	<u>70,581</u>	

(1) התחייבות לפיצויי פיטורין

א. פנסיה צוברת

התחייבויות בגין סיום יחסי עבודה כוללות התחייבות להשלמת פיצויי פיטורים בשיעור 2.33% מהשכר לכל שנת עבודה עבור כל העובדים שאינם כלולים בפנסיה תקציבית. חישוב ההתחייבות נעשה מטעמי שמרנות, שכן יש נסיבות של סיום יחסי עבודה אשר אינן מחויבות בהשלמה כאמור.

בהתאם לחוקי העבודה וההסכמים הקיימים, מרבית ההתחייבויות בגין פיצויי פיטורים מכוסות על ידי הפקדות שוטפות לקופות הגמל (כהגדרתן בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005). אלה כוללות קרנות פנסיה, קופות גמל לקצבה שהן קופות ביטוח וקופות גמל אישיות לפיצויים (להלן - קופות הגמל), בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963. סכומי הצבירה בקופות הגמל נרשמים על שם העובד. קופות הגמל מקבלות עליהן את חבות המשרד הנובעת מהסכמי העבודה ומשחררות את המשרד מתשלומים נוספים. יתרת ההתחייבות הכלולה בדוחות הכספיים הוערכה כאמור באופן שמרני, כך שכל העובדים יהיו זכאים להשלמת פיצויי פיטורים.

ב. פנסיה תקציבית

התחייבות המשרד בגין פנסיה תקציבית מכוסה על ידי מינהלת הגמלאות שבמשרד האוצר. ההכרה בהוצאות בגין עובדי המשרד נרשמת כנגד קרן הון המוצגת בדוח על השינויים בהון, ואינה משפיעה על יתרת ההתחייבות בגין סיום יחסי עבודה. על פי הוראת החשב הכללי, משנת 2012 נקבע חישוב העלות השנתית של ההטבה הרעיונית בגין עובדים הזכאים לפנסיה תקציבית בדוחות המשרד לכ-20.83% מעלות השכר הפנסיוני.

(2) התחייבויות לפיצוי בעד חופשת מחלה שלא נוצלה

התחייבות המשרד לתשלום פיצוי עבור ימי מחלה חושבה על פי הוראות התקשי"ר 33.27 ועל פי הנחיות החשב הכללי הקובעות כי הזכאים למענק הם עובדים המבוטחים בפנסיה תקציבית וכן עובדים המבוטחים בפנסיה צוברת והמועסקים באחד הדירוגים המיוצגים על ידי הסתדרות העובדים החדשה, שבעת סיום שירותם היו עובדים קבועים.

מספר ימי המחלה הניתנים לפדיון יהיה בהתאם לשיעור ניצול ימי המחלה של העובד הקבועים בהוראות התקשי"ר 33.27, וכמפורט להלן:

- א. עובד שניצל יותר מ-65% מימי המחלה שנוקפו לזכותו אינו זכאי לפיצוי בעד ימי מחלה שלא ניצל.
- ב. עובד שניצל פחות מ-36% מימי המחלה שנוקפו לזכותו זכאי לפיצוי בשיעור משכורת של 8 ימי מחלה בגין כל 30 ימי מחלה שצבר.
- ג. עובד שניצל בין 36% ל-65% מימי המחלה שנוקפו לזכותו זכאי לפיצוי בשיעור משכורת של 6 ימי מחלה בגין כל 30 ימי מחלה שצבר.

שיעור הפיצוי נקבע לפי גילו של העובד וסוג הפנסיה שהוא מבוטח בה, בהתאם להוראות שלהלן:

- א. עובד בפנסיה תקציבית: מחושבת הפרשה על פי שיעור של 100%.
- ב. עובד בפנסיה צוברת מעל גיל 50: מחושבת הפרשה על פי שיעור של 100%.
- ג. עובד בפנסיה צוברת מתחת לגיל 50: מחושבת הפרשה על פי שיעור של 80%.

משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 9 - התחייבויות תלויות

תביעות משפטיות

1. כנגד המשרד הוגשו מספר תביעות משפטיות בסכום כולל של כ- 3,439 אלפי ש"ח.
2. דוחות הכספיים נכללה הפרשה בסך 300 אלפי ש"ח בגין תביעות משפטיות שהוגשו כנגד המשרד לרבות בגין הסדרי הפרשה, אשר לדעת ההנהלה, בהתבסס על יועציה המשפטיים, מספיקות לכיסוי ההוצאות בגין התביעות הנ"ל.

ביאור 10 - הוצאות שכר ונלוות

הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
261,269	280,435	הוצאות בגין שכר עבודה (1)
15,355	12,906	הוצאות בגין פרישת עובדים וזקיפת הפרשות לחופשה, מחלה ופיצויים (2)
10,773	10,744	הוצאות בגין פנסיה תקציבית (3)
<u>287,397</u>	<u>304,085</u>	

- (1) הוצאות השכר כוללות את עלויות העסקת העובדים ואת כל הזכויות הנלוות המגיעות להם בהתאם לחוקים והצווים השונים החלים על העובדים. מצבת כוח האדם ביום 31 בדצמבר 2023 הייתה 609 עובדים, וביום 31 בדצמבר 2022 - 587 עובדים.
- (2) כולל הוצאות בגין שינוי בהתחייבויות לפיצויי פיטורין, לימי חופשה ופדיון ימי מחלה וכן הוצאות בגין מענקי פרישה והסתגלות.
- (3) ראו ביאור 18 בדבר חישוב העלות השנתית לפנסיה תקציבית.

ביאור 11 - הוצאות תפעוליות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
23,593	24,754	פחת והפחתות
14,520	15,210	שכר דירה
24,451	26,239	תחזוקת מחשב וציוד
13,081	14,532	שמירה ואבטחה
7,764	10,314	דמי ניהול ונקיון
6,021	5,834	ארנונה ומים
2,043	2,514	חשמל
3,012	2,973	תחזוקת כלי רכב
5,126	4,944	ביקורת ועריכת דוחות המבקר (*)
462	556	שרותים מקצועיים
990	1,159	אחרות
<u>101,063</u>	<u>109,029</u>	

- (*) סעיף זה מכיל הוצאות בסך של כ- 1,482 אלפי ש"ח בשנת 2023 (ובסך של כ-1,727 אלפי ש"ח בשנת 2022) בגין ביקורת מימון סיעות לכנסת, ביקורת שלטון מקומי וביקורת הבחירות המקדימות וכן הוצאות עריכה, הפקה והפצה של דוחות המבקר.

משרד מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

ביאורים לדוחות הכספיים (המשך)

ביאור 12 - הוצאות הנהלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2022	2023	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1,596	1,293	משרדיות, תחזוקה והובלה
4,743	5,033	רווחת עובדים
1,675	1,642	שירותים מקצועיים
2,658	2,407	הדרכה ואירועים
409	330	תקשורת
556	865	אירוח ושיתוף פעולה בינלאומי
-	305	משפטיות
265	432	אחרות
<u>11,902</u>	<u>12,307</u>	